

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:	Főszerkesztő:	Megjelenik minden szombaton.
----- 100 L.	GYALLAY DOMOKOS	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
----- 50 L.	Szerkesztő:	Str. Baron L. Pop (volt Brassai-utca) 5. szám
----- 30 L.	PETRES KÁLMÁN	
----- 2 L.		

Egy magyar lángész emlékezete.

Apáczai Csere János születésének háromszáz éves évfordulóján.

...s a mult nagy emberei-
olykor-olykor fel kell tá-
... hogy életük emlékéből
...erítstünk a jelen küzdelmei-

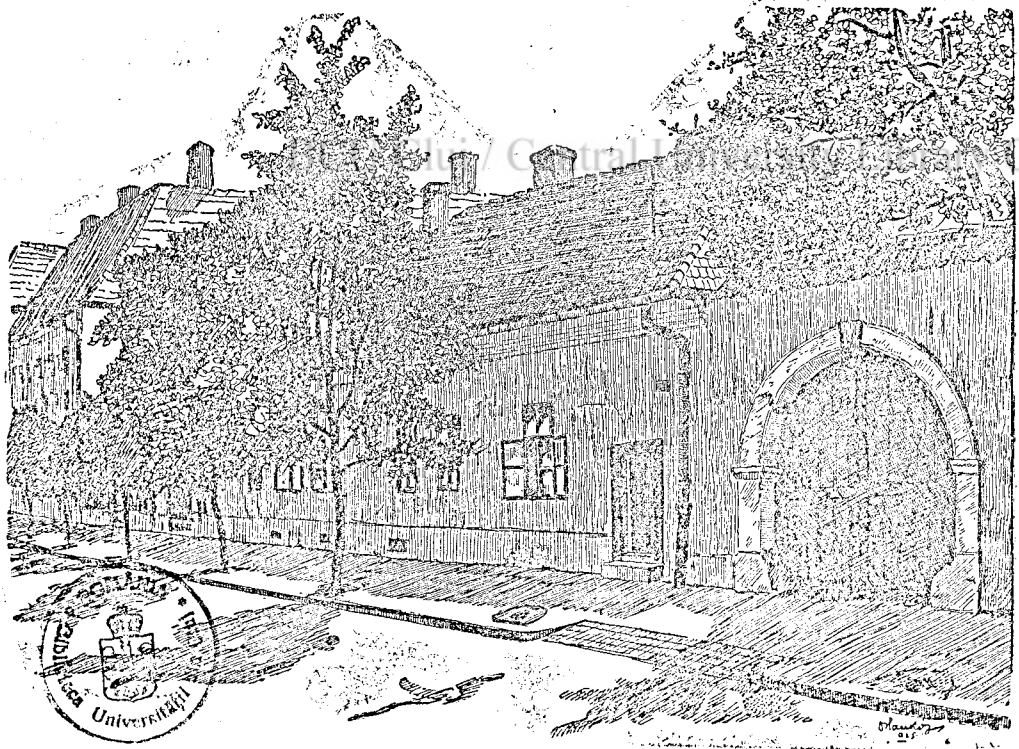
harcosa háromszáz évvel ezelőtt 1625.
junius 10-én született Apáczán, Brassó
megyében jobbágy szülőktől. Rendki-
vül tehetsége korán nyiladozott. Tizen-

iskolai tanulmányokra. Huszonhárom
éves korában ment ki és rendre a fra-
nekerai, leydeni, utrechti, harderwijki
egyetemen találjuk.

Külföldi tanul-
mányai alatt az
ő lankadatlan
szorgalmával a
hittudomány mel-
lett nagy nyelvi
ismeretekre tett
szert; értette a
görög, latin, hol-
land, francia, an-
gol nyelveket,
papi tanulmányai-
val kapcsolato-
san a kaldeai,
szir, zsidó és
arab nyelvet.

1652. őszén a
református püs-
pök, akkor már
Csulai György-
haza szólitota,
Apáczai öröm-
mel vette a thi
vást a biztos ál-
lásra, mert idő-
közben külföl-
dön meg s nő-
sült, elvélvén
Aletta van der
Maetet. Azonban

csak 1653. őszén érkezett haza. Itt a gyu-
lafehérvári hirneves iskolában kapott al-
kalmazást. Hivatalát nagy lelkeséssel
kezdte meg és szívetlelkelekkel csak an-
nak élt. Tanítványai nagyon szerették
a tüzeselekű, kiváló szónoki erővel meg-
áldoit férfit. Hogy a magyar ifjak a
tudományban annál jobban és köny-

Kolozvári részlet. Apáczai Csere János egykori lakóházának hitelesen megállapítható helye a mai Farkas-utcában, a régi kollégium szomszédságában.

...ul. A nemzeti nyelv fon-
és a magyar nyelvű iskola
...gének bizonyításában olyan
... amelyeknél hathatósab-
... tudunk felhozni.
... csak az ő nemes törek-
... életét!
... tudománynak ezen kítűnő

hét éves korában a kolozvári iskolába
jutott, innen meg a gyulafehérváriba,
mely az akkori Erdély leghiresebb is-
kolája volt. Kiváló tehetségével és szor-
galmával magára vonta a tudós refor-
mátus püspököknek, Geleji Katona István-
nak figyelmét, aki az egyház költségén
kiküldötte Apáczait Hollandiába a fő-

nyebben haladjanak, magyar nyelvű könyveket írt. 1655-ben jelent meg „Magyar Encyklopaedia” c. könyve, mellyel célja az volt, hogy oly könyvet adjon a magyar ifjuság kezébe, melyben az anyanyelven minden hasznos és szép tudományt megkapjon. És a 487 oldalas könyvben az akkori tudománynak majdnem minden ágát felleltem. Hangsúlyozva emeljük ki, hogy mindent magyarul tárgyalt, ú. m. számtant, mértant, csillagászatot, földrajzot, természetrajzot, természettant, orvosi tudományt, építést, mezőgazdaságot, történelmet, jogot, vallástudományt, bölcséletet. Ez annyiban volt páratlan dolog, hogy abban az időben a tudományos könyveket a tudósok deák nyelven (latinul) szokták írni.

Azonban Apáczaiknak csakhamar erős ellenségeket szerzett ifjú tüze s az ezzel járó nem eléggé óvatos fellépése. Basire Izsák, a fehérvári iskola igazgatója, fellépett ellene s azzal vádolta, hogy a kálvinista vallási szervezetbe veszedelmes újításokat akar bevinni, amilyenek abban az időben Angolországban elhatalmasodtak volt. Ezen vádakra II. Rákóczi György, az akkori erdélyi fejedelem, megfenyegette tudósunkat, hogy a toronyból vetteti le vagy a Marosba fojtatja. Egyelőre azonban büntetésből a kisebbrendű kolozsvári iskolához helyeztette át. Apáczaik az elszenvedett megaláztatás ellenére lángoló lelkesedéssel működött tovább új helyén is. (1656. nov. 20.) Itt a hittudományon és a bölcséleti tudományokon kívül a számtant és törvénytudományt adta elő. A magyar műveltség fejlesztése érdekében különböző hasznos terveket vetett felszínre, így fejtegette egy magyar egyetem felállításának szükségességét.

A szakadatlan munka azonban csakhamar megörölte erejét. Sorvadásban esett, mely 35 éves korában, 1659. utolsó napján kioltotta nemes életét. Drága örökséget alkotnak szellemi művei, könyvei és beszédei, amelyek még most is gondolkozásra serkentenek és szempontokat nyújtanak az iskolaügyi kérdésekben.

A mostani olvasó is bámulhatja azokat az okos és talpraesett gondolatokat, amelyek műveiben lépten nyomon megcsillannak. Az akkori korhoz mérten feltűnő, mennyire hangoztatja a falusi iskolák szükséges voltát. Szerinte az alsóiskolák nélkül, melyek a gyermekeket gyenge korukban olvasásra, írásra, oktatják, a kereszténység szükségképpen szabadoskodó gondolkodássá és istentagadássá fajul. „Ideje fölbredned, te álmos, te mámoros, te

hályogos szemű magyar népi Végre- végre ő álmodból ébredj föl; szemeid homályát irral oszlasd el! Nézd, szemléld, vizsgálj meg annyi nyomoruságotnak forrását, melyek elárasztanak, hogy kedves zálogaid, a haza reményei a bölcsőtől fogva a tudatlanság feneketlen mélységében vannak elmerülve és felnöve; soha a világgosságot, a

M A G Y A R E N C Y C L O P A E D I A.

Az az

MINDEN IGAZ ÉS HASZNOS
Bölcsfégnék szeprendbe foglalása
és Magyar nyelven világra bocsátása.

LAPÁZAI TSERE JÁNOS

által.

SENEC. 64. EP. I. ST.

Estimonia a veteribus inventa essent: hoc tamen semper novum erit, usus & inventorum ab alius scientia & dispositio.

ULTRAJECTI.

Ex Officinâ JOANNIS à WAES-
BERG, CIO 12 CLII.

A Magyar Encyklopaedia címlapja.

maguk és a haza hasznát nem látják, Kelj föl mondom és állíts végre alsó iskolákat!”

Az iskolák amaz igen kedves folyók, melyek fölírissüik az országot és egyházat, ahonnan az egyházra és az emberek többi társaságára minden jó forrása fakad. Az anyai iskolák (népiskolák) tartása és felállítása oly szükséges, hogy ha valamely tartományban, országban s városban hiányzik, ez a foglalkozás csalhatatlan jele, hogy az illető ország, tartomány és város a tudatlanság tengerében hanykódik s Istent országától is messze van. Éppen azért megbélyegzi az olyan falut, melyben csak a pap és a tanító tud valamit.

Igen találó és értékes az a megjegyzése, hogy a tudományt csak az anyanyelven lehet gyorsan és jól elsajátítani. „Kétségkívül igaz az, hogy az olyan szerencsétlen nép, mely a tudományok

hoz csak idegen nyelven jut — magyarságon, vagy sohasem emelkedik a tudomány tökéletességére, úgy bizonyosan az is, hogy sokkal könnyebb az emberek tudósokká lenni, akik a tudományok megtanulása végett idegen nyelvek tanulgatására nem szorulnak.” Vagy azt az észrevételt megszívlelnék komoly vezető államférfiai, akik az anyanyelv történeti oktatás ellen annyit vétkesnek tartanak, hogy az anyanyelv fontosságának hangsúlyozása mellett értékesek az észrevételei is, amelyet a tanítóknak ismétlésére vonatkoznak. A tanítóknak ményien magasztos tulajdonságok kellenek. Kívánja, hogy tanítóhoz az életet éljen s tanítványainak jó példát cséretes példát adjon, hogy lelkesen s isteni félelemmel közzé tudományát másokkal, tanítványai között, azoknak főképp erkölcsös nyelvét igyekezék pallérozni. Bízunk velük szelidséggel, hogy megszeressék. Ha azonban a tanítótól hivatás szeretetét, a gyermekekkel szemben jó bánásmódot, szorgalmat sürgető szont megköveteli, hogy a fejlettebb gondoskodjanak a tanítókról, és jó fizetéssel, elegendő jövedelemmel és jó kiváltságokkal, hogy a szegény tanítástól semmi anyagi gáncs ne tántorítsa.

Meghatódva olvassuk Apáczaik ama sorait is, amelyekben élénk kegyességének vezérlő gondolatait ki. „Hatátlán volnék hazámhoz mény számadástól kellene tartanom ha az Istentől vett akármilyen kis segítségemmel nem élvén az alkalmat, hogy elmulasztanám és üres nemzetemnek haszna nélkül elmélem.” Hazája elmaradottságának éjjel-nappal mintegy szeméi előtt látta, hogy az anyanyelv hiányait és annyira izgatta, hogy gyakran nem is alhatott s egyeztetni a gonddal vesződtött, miközben hetne segíteni a hazán. Különösen kalta az a törekvés, hogy a magyar ifjuság kezébe magyar nyelvű könyvet adjon, amelyeknek hiányában a nemzeti művelődés haladása súlyosan szenvedett.

Ezen lelkes tudós gondolatok eszméinek nagy része máig érvényes. Akkor a latin nyelv uralmában, a szokástól szentesített nyelvek ellen irányulóknak látszott az idő, a helyesebb nézetek kialakítása beigazolta helyességüket. Mindenki át van hatva a tanítványok művelődés szükségességétől, ma mindenki tudja, hogy a népi oktatás alap, amelyen a magasabb haladás épül, ma már az is közmegegész, hogy mélyreható és széleskörű

...got a leggyorsabban s a legköny-
... az anyanyelv segítségével le-
...zni s aki ez ellen támad, az
...vet el az általános emberi ha-
...len is.

...zai Csere János emlékének ép-
...ri nemcsak a művelt magya-
...lékezetében kell élnie, hanem
...egszélesebb rétegeinek tudatá-
...t, mint a magyar érzés, a ma-
...elv, a magyar tudományosság
...bátorlelkű apostolatát mindnyájan
...zunk követni a tőle hangozta-
...mék és törekvések szolgálatában!

Péter János dr.

nyújt... haszontalan munkának méltó
gyümölcse.

Tanítanak-e minket e buza-táblák,
emberek?!

Nagy a tanúság azok szemléletében.
Azok az imitt-amott szerte szórt bu-
zatáblák községek... falvaink hű ké-
pei. Egyik reményt nyújt... gyönyör-
kődött, vigasztalan helyzetünkben is
büszkeségünk, ... dicsőségünk... a
másikért aggódó lelkünk folyton tépe-
lődik, hátha csak a jövőbe vetett hitünk
s nem lesz e konkoly és dudva a
termés, ... a harmadik... lelkünk
kétségbe esik, hogy a muliban nem
volt öröm s a jövőben sincs remény
ség... zokogni, jajveszékélni szeret-
nénk, hogy az emberi élet e vajudó,
a megújhodást lázasan kereső korszak-
kában is a vetés haszontalan, remény-
nélküli.

Tanuljatok a buza-tábláktól magyar
fajunknak népei!

Verjetek erős, mély gyökeret az édes
anyaöldbe, száratok legyen erős, vész-
szel, viharral dacosan, acélosan szem-
beszálló, dús kalászatok fonódják enyhe
koszoruba, hogy az eljövendő vészek
csak megringassanak, de le ne zúzza-
nak, mert látjátok borus az ég, villá-
mokat lövel, zivatar ver végig a ha-
tárok felett. Erősségekkel irsátok, puszt-
társatok magatok közül a haszontalan
gyomot, nincs szükség ott a lángoló
pipacsra sem, nem kell oda tövis, s
hízogó folyondár, egyik égő sebet üt
rajtatok, a másik behálózt, elveszt...
Adjatok dús tápláló, sikerben gazdag
magot, hogy boldog és reményben
gazdag legyen a jövőendő.

A buza táblákat nézzétek erős szem-
mel és szilárd elhatározással, ... s tanul-
jatok emberek!

Varró Elek.

BELPOLITIKA

Kisebbségi élet Erdélyben. Az er-
délyi kisebbségek között nagy elkese-
redést és lehangoltságot okozott a
kormány iskolapolitikája. Ennek kifeje-
zése az a panasz, melyet a kisebbségi
egyházak az iskola kérdésében a Nép-
szövetséghez intéztek. A panasz be-
adása óta még súlyosbodott a helyzet
az érettségi vizsgálatokon a kisebbségi
tanulókra alkalmazott kivételesen szigo-
ru eljárás igazságtalan eredményei által.

A magyar egyházak által beadott
panasz a Népszövetség ez év szept-
ember havi ülésében kerül tárgyalásra.
A kormány természetesen mindent meg-
tesz a panasz elutasítására, bár erre
ma már nem sok kilátása lehet, nem
csupán a panasz belső igazsága miatt,
hanem azért is, mert az egész világ
ismeri és helyes színben látja az itteni
helyzetet. A legutóbbi napokban újra
három amerikai protesztáns lelkész járt
itt: Macfarland, Herron és Beach püs-
pök, kik közül az utóbbi 80 éves kora
ellenére már harmad izben tette ki
magát a hosszú ut fáradalmainak, hogy
hittestvérei bajairól a helyszínen sze-
rezen meggyőződést. Együttesen meg-
nézték a szászvárosi ref. kollegium ha-
talmos új épületét, amelyet a kormány
csak a napokban rekvirált el az ottani
állami gimnázium részére. Kijelentették,
hogy rendkívül szomorú és lesújtó
dolog az, amit a szászvárosi kollegium-
ban tapasztaltak, de hozzátették, hogy
*Amerika nem fog megseledkezni Er-
délyről.*

Érdekes összehalálkozása a körül-
ménynek, hogy Petrescu Comen svájci
követünk, csaknem ugyanabban az idő-
ben Marosvásárhelyt érintkezett a ma-
gyar kisebbség ottani vezetőivel. Hogy
milyen okból, azt tudni nem lehet. A
beszélgetés rendén főképp a zsidók hely-
zetéről tudakozódott, s mikor megkapta
az üldözésekre vonatkozó felvilágosi-
tásokat, kijelentette, hogy ezek az
oroszosági zsidó üldözés mellett ko-
molyan nem jöhetnek számba.

A magyar egyházak iskolaiügyi pa-
nasza élénken foglalkoztatja a szász kö-
röket is. A hivatalos szász felelős, év-
százados óvatos politikáját folytatva
nem kíván panasszal élni. Ezzel a ma-
gataritással a szász közönség egy je-

buza táblák...

hajló, borus, hűvös idő, a nap
áttörni a magasságbeli firmá-
ködfátyolán, de azért ha las-
sárgul a buza kalász. Hetekig
rű eső, csapó záporok vertek
gig, de nézzétek — főlemeli a
gy az istenadta mag megérjen
táplálékot a népnek, ... sok
pusztító vihar, jégeső tombol
esztül, de kalászanak elrejtett
láiban még ott is féltve őriz egy-
gocskáit, hogy fizessen vala-
verejétekező gazdának. Sovány,
é munkált földbe is kerül mag...
jetelek csak emberek... ott is
emeli fejét a „madár“ fejű ka-
ert a lélek nélküli növényben
... az izzadságnak, a verej-
nek, a fáradtságnak bérét akarja
adni.

tanúságot rejt magában egy
ola, emberek. Alljatok meg csak
s szemléldjetelek.
öldésben haragos zöld a vetés,
és szálak büszkén emelődnek
ek, s a köztük levő gyenge gyom
n huzódik meg közöttte, mintegy
ében el akarván rejteni magát
ga szemek elől. A dús kalászkok
ba fonják magukat s ringatóz-
eliden a szélben. Odébb már
b a vetés, derekuk nem is olyan
a gyom már merészebb, — kitor
a lángpiros pipacs szírom, s a
k tétován hajlonganak szerte a
... Tovább megyünk... Itt
egy csenevész, sovány szál,
felette a tarazk és a folyondár
összekuszáló szívós szára...
és dudva uralkodik magasan
aldást sem ígér, reményt sem

HÖNIG FRIGYES ARAD

Románia legrégebb és legnagyobb
HARANG ÖNTŐDÉJE

Alapított 1840-ben.

Ajánlja saját találmányú szabadalmazott
HARANGJAIT

a hangok előre való meghatározásával.
Vas harangszereplvényeket és vas harang-
állványokat. Nemesanyag, nemesművek.

sároljona **PARISIEN-áruházban Cluj-Kolozsvár**

Egylet Ferdinánd 12. szám alatt, hol minden árucikket a legolcsóbban szerezhet be.

KÜLFÖLD

entékeny része nagy mértékben elégedetlen s ez az elégedetlenség már a nyilvánosság előtt is megnyilvánult. Egyik vezető szász lap, a „Deutsche Tagespost“, hosszú cikkben foglalkozik az iskolaügyi sérelmekkel, dicséri a magyarok eljárását és követeli, hogy a szászok is forduljon panasszal a Népszövetséghez. Mindez azt bizonyítja, hogy a magyar egyházak jól felismert kötelességük szerint kellő időben fordultak, *minden ilthont jogorvoslat nélkül felhasználása után*, a Népszövetséghez. Épen ezért a szeptemberi tárgyalások elé legnagyobb várakozással és bizalommal kell tekintenünk.

A besszarábiai zavargások. A besszarábiai állandó nyugtalanság, amely mögött bolsevista izgatást gyanítanak, erélyes intézkedésekre bírta reá a kormányt. A kormányhoz közel álló körök felfogása szerint a zavargások főszítója Stere parasztpárti képviselő, aki a német megszállás idején németbarát politikát folytatott. A hírek úgy szólnak, hogy a kisenevi hadbírószék le fogja tartóztatni Steret.

Telefon kapcsolat Románia és Magyarország között. A román és magyar postahivatalok között tárgyalások folynak abból a tekintetből, hogy Magyarország és Románia újból felvegyék a közvetlen telefon összeköttetést. Amennyiben ez a megállapodás létre fog jönni, az üzleti élet s a hírszolgálat is biztosabb és gyorsabb lesz.

„MAGYAROSZÁRORSZÁGI”

A

AGYAGIPAR

R. T.

Ajánlja elsőrangú, földgázzal égetett, hornyolt és hódfarku tetőcserepét, normál és németméretű fali- és kúttégliját valamint elsőrendű különböző méretben készült alapcsöveit.

Dégy és Iroda Turda-Torda. Tel. sz.: 107.

A marokkói harcok. A riikabilok folytonos sikerei a múlt héten megszüntek, sőt francia előtörésnek adtak helyet. Ez annyira felizgatta a francia nemzeti sajtót, hogy a riikabilok teljes leveréséről és alávetéséről kezdett ábrándozni. A helyzet azonban egyáltalában nem igazolta ezt a tulhajtott követelést. A riikabilok minden veszteség nélkül a hegyek közé vonultak vissza, ott új csapásra készülnek, melynek sikeréről meg vannak győződve. Hogy nagy erőik vannak, ez azt bizonyítja, hogy a franciák a lehető legteljesebb mértékben megerősítették vonalaikat.

Abd el Krim különben mint mindig, ma is hajlandó a békekötésre, alapfeltétele azonban, hogy egyenrangú tárgyaló félnek ismerjék el, s biztosítsák az északmarokkói területek függetlenségét. Épen ezek azok a kívánságok, amelyeket a francia közvélemény leginkább ellenez. Azonban, akikkel Abd el Krim szintén harcban van, inkább hajlandók e feltételek elfogadására.

A lefegyverzés. A béke megkötése óta állandóan izgatja a világ népeit az örök béke s ezzel kapcsolatosan az általános lefegyverzés kérdése. Sokat beszélnek és írnak ezekről a kérdésekről mindenütt, cselekedet azonban kevés van, s ami van is homlokegyenest ellenkező ezekkel a kívánságokkal. Az igaz, hogy a legyőzött népek le vannak fegyverezve s fegyverkezésüket szigorúan ellenőrzik. Ezzel szemben azonban a győzők állandóan fegyverkeznek. Anglia, Japán és Amerika hajóhadukat növelik, Franciaország hadi repülőit s Olaszországgal, Oroszországgal és Lengyelországgal együtt hadseregét. Minden arra mutat, mintha újabb nagy háborúra készülne. Így látja a dolgot hollandiai magányában a németek volt császára: II. Vilmos s ugyanígy az amerikai politikai egyesület is. Itt egyenesen azt a véleményt fejezték ki, hogyha a fegyverkezés megszüntetését nem lehet keresztül vinni s nem lehet a leszerelés kérdésében megállapodásra jutni, az új világháború elkerülhetetlen.

Mindenesetre jellemző tünet, hogy ma, a béke idején, egymillióval több katona van fegyverben, mint a nagy háború előtt.

Lengyelországi dolgok. Lengyelországban nagyon szigorúan veszik az állampolgárságikérdést. Legutóbb számbavették azokat a német polgárokat,

akik a békeszerződés alapján a német állampolgárságot optáltak. A lengyel kormány úgy határozott róluk, hogy fogja őket utasítani, s ha aug. 1-ig kénytelen el nem távoznak, ki teszi őket határon. Harmincöt ezer az ilyen nemzetek száma, s ezideig a lengyel határon nem volt minden próbálkozásuk a lengyel határhoz való közeledés megváltoztatására.

A napokban különben a lengyel orosz határon erős összeütközés volt lengyel és orosz csapatok között. A lengyel mentz városánál a vörös katonák tüzeltek a lengyelekre, ezek visszavonultak a tüzelést. Az oroszok erősítést visszanyomták a lengyeleket s a tüzelést. Mindkét részen több sebesült és halott van.

Antant-ellenes tüntetés Szombathelyen. Az antant budapesti ellenőrző bizottsága egy feljelentés alapján Szombathelyen két magánhadviselő kutató fegyverek után. Ez az a szombathelyi közönséget nagy izgatja, úgy, hogy tüntetést rendeztek a bizottság ellen a vármegyeháza előtt. A tüntetőket karhatalommal kellett eloszlatni. A házkutatás alkalmával természetesen semmit sem találtak.

Tüdőbeteg

is kitűnő eredménnyel használható a Dr. Biró-féle

„Siroi”

(törv. védve)

Egy üveg ára 50 le

Kapható: Dr. Biró gyógyszer-tárában Cluj Piața Unirii 6. továbbá minden nagyobb déki gyógyszer-tárban.

Aki pontos címét közli, az ingyen megkapja: „Hogyan óvakodj a tüdőbajtól” című könyvecskét.

Molnár és Pintér

műmalma

Cluj-Kolozsvár ajánlja legjobb örlémény

IREK

Adományok a szegény diákok számára. A Magyar Párt elnöksége a párt felhívására a következő adományok folytak be a szegény diákok segélyezésére: Naláczy Géza 1000, Gézáné 1000, Pálmai Sándor 200, Gombos Benő 200, dr. Török 100, br. P. Horváth Kálmán 500, Kristófné 100, Ürmössy Kálmán Kolozsvári belvárosi ref. konfirmált 100, Gál Lajos 100, dr. Buder Ferenc 100, H. Sz. 1000, D. J. 250, Sz. 100, Anonymus 5000, gr. Bély 1000, Sándor József 500 Lei.

Amerikai katolikusok iskolái. A hispaniai ur büszkén veri a mellét, a kor előrehaladott szellemét képviselő az oktatásügyet államosítja és a hitvallásos oktatást visszavonni törekszik. Ez a büszkélkedés hamis alapokon épült fel. Az igazságtalanságok országoiban a hitvallásos iskolák a legszebben virágznak. Például az amerikai Egyesült-Államok oktatási rendszere. Ott a katolikusok saját költségükön 6550 elemi iskolát tartanak fenn, 114 középiskolát, 16 egyetemet, 114 művelődési házat, 723 algináziumot, 828 szakköznevelőt. A kor előrehaladott szellemű ember nem kívánja az erkölcsi nevelést, hanem a törekvő hitvallásos iskolák felállítását.

Aradi szobrok. A magyar időkben a magyar nemzeti jelentőségű szobrok emeltek Aradon. Az egyik Kosztolányi Lajosnak a szobra, a másik pedig 1919-ben kivégzett 13 magyar vértanú. Hogy Arad is Romániához kerüljön, a kormányunk Barabás Béla volt aradi képviselő közbenjárására felkérte a szobrokat Magyarországnak. A szobrok mostan folyik s már anyagi nehézségekkel küzd, hogy az egyes szoborréshatóságokról kellett gondoskodni. Azt hiszem, hogy Aradon és vidékén nem lesznek munkára sem román, sem magyar fuvaros. A magyarok tartózkodásukkal meg lehetett érteni. A fuvarosok pedig azzal magyarságot tartózkodásukat, hogy félnek attól, hogy a magyarság megfogja rohanni azokat, akik résztvesznek a szobrok lebontásában.

Bibliáról. Erdély református és evangélikus házaiban mindenütt ott találunk a világ legolvasottabb és legtöbb példányú könyve: a bibliát. A biblia Richard angol presbiteriánus fordítását teljes esztendeig forgatta a

bibliát, míg kiszámította, hogy a bibliának 31.173 verse van, melyek 773.698 szókból és 3.566.480 szókból állanak. Dickson megállapította azt is, hogy a „Jehova” szó 6855-ször és az „és” köztöszó 45.227 ízben fordul elő. A biblia közepén Dickson szerint a 117. zsoltár van. A kételkedőknek joguk van arra, hogy Dickson Richárd 1848-ban végzett számításait ellenőrizhessék.

Hadikfalvi csángó testvérünk szerencsétlensége. Julius 10-én Hadikfalván Domokos Lajosnak leégett a háza és minden melléképülete. Domokos a tűz kitörésekor hetivásáron volt Radauton és így távollétében érte a csapás, mely egyszerre koldusbotra juttatta. Bíró Tamás, Csiki János, Csobot Boldizsár, Keresztes János és Márton Jakab községi elöljárók érdeme, hogy a tűz tovább nem terjedett és az egész községet katasztrófa nem érte. Domokos Lajos Doroszlói-Hadikfalva, Bukovina, bármilyen kis adományt hálával és köszönettel fogad. Keményen sujtott testvérünket olvasóink nagylelkű figyelmébe ajánljuk.

Nagyernyei népiünnepség. A nagyernyei gazdakör folyó évi augusztus hó 23-án nagyszabású gazdanapot rendez, melyen a délelőtti folyamán tanulságos gazdasági előadás, állat-, fejlődés- és ekeverseny, házi, ipari és terménykiállítás lesz, délután a népkulturába vágó sportszámok, este pedig műsoros táncestély. A nagyszabású gazdanap iránt nagy az érdeklődés a vidéki társadalomban.

A kikoszorózott udvarló leharapta imádottja orrát. Komáromból jelentik: A szerelmi drámáknak nem mindennapi esete történt Érsekkéten, egy különben csendes kis faluban, még a tavaszon. Tóth Lajos érsekkétei legény beleszeretett a Pap Jánosnéba, egy odaváló 33 éves özvegy asszonyba. A férfi maga is csak 35 éves. Tóth Lajos gyakran eljár a szép özvegyhez, ki barátságosan fogadta, de magához közel nem engedte. Egy napon aztán megelégtelt a szerelmes legény az udvarlást és megkérdezte az asszonyt, hogy szereti e őt? Az özvegy erre azt felelte: „Tisztelem és becsülöm magát, mint felebarátomat szeretem is, de egyébként egymáshoz semmi közünk”. „En azért mégis szeretem”, maradt hajthatatlan a legény és hátradöntötte az asszonyt a széken, melyen ült. Föléje hajolt és egy szempillantásra leharapta az orrát. „Ha enyém nem lehetsz, másé se légy!” Az asszony véresen a szomszédba rohant és összeesett. A borzalmas harapásnak hatósági folytatása lett. Tóth Lajos ellen súlyos testi sértés büntette miatt eljárás indult meg, amelyet súlyosan minősít az a körü-

mény, hogy a harapás folytán a sértett helyrehozhatatlanul eltorzult.

Mennyi egy milliárd? A napilapok az utóbbi időben gyakran foglalkoztak egyes államok adósságaival, melyek egyenként is milliárdokra rugnak. Románia — a többek között — az amerikai Egyesült Államoknak közel 35 milliárd leivel tartozik. Hogy a milliárdról valamilyen képet alkossunk magunknak, álljon itt a következő kis számadás: Egy milliárd ezüstben 35 millió kilogramm, aranyban pedig 32.580 kg. Ezer leies bankjegyekben 1780 kg., száz leies bankjegyekben 11.500 kg. Ha egy emberre 100 kg. terhet számítnak, úgy egy milliárdnak ezer leies bankjegyekben való elszállításához 18 ember kell. Egy milliárd ezer leies bankjegyből egy 2000 kötetes könyvtár tesz ki, melyben minden könyv 500 oldalas. Egy ilyen könyvet kiadó cég tömeges megrendelést kapna.

Kivégzése után 11 évvel felmentették. 1914-ben, amikor a németek és a franciák között Metzeral környékén a Münster völgyében a legelkeseredettebb harcok dúltak, egy mitlachi-i bérlő 21 éves fia egy kirándulás alkalmával eltévedt. A francia csapatok a rajvonal közelében elfogták és kémkedéssel gyanúsították meg, azt állítva, hogy bizonyítékaik vannak arra, hogy Jägli József nevezetű egyén — így hívták a fiatalembert is — kikémlelte a francia állásokat s ezekről a németeknek titkos jelentéseket küldött. Jägli tagadta, hogy valaha is kémkedéssel foglalkozott volna s reámutatott arra, hogy az ő neve az egész Münster-völgyben rendkívül elterjedt és valószínűleg személycseréről van szó. Hiábavaló volt minden védekezés, a francia hadbíróóság nem hitt ártatlanságában, halálrejtélte és agyonlövötte. A békekötés után az áldozat apja, aki időközben maga is francia lett a területi változások következtében, a legnagyobb energiával igyekezett fiának perét a bíróságnál újrafelvételni, ami végre sikerült is. Az eljárás során tényleg beigazolódott Jägli ártatlansága s állításainak valódisága s hogy ő egy tévedés áldozata. A francia hadbíróóság rövid tárgyalás után a tizenegy évvel ezelőtt agyonlőtt Jägli Józsefet felmentette.

Kellemes ebéd. Egyik kínai város elöljárósága egy előkelő angol diplomatát látott vendégül ebédre. Kínai szokás szerint egymást követte a sok mindenféle ismeretlen étel, amiből udvariasságból kellett kóstolni, bármennyire is borsódzik a vendég háta. Az angol ur megkóstolt mindent s a végén valami husétel izlett is neki. Nagyon izlett.

Annyira, hogy szeretne volna tudni: mit eszik. Meg akarta kérdezni, hogy mi az az étel, de nem tudott kínaiul s ezért más módhoz folyamodott. Ránézett a házigazdára s elkezdett gágogni. T. i. azt gondolta, hogy libát eszik. A kínai házigazda rögtön megértette vendégét s ugyanolyan módon válaszolt nagy mosolygás közben. Válasza azonban így hangzott: „Vau, vau!” Kutyahúst evett az angol.

Nagy bányaszerencsétlenség Amerikában. Kllinois államban egy szénbányában dinamitrobbanás történt és husz munkás azonnal szörnyethalt, hetvenen súlyosan megsebesültek.

Baleset fürdés közben. Pap Tamás farkaslaki esperes-plébánost fürdés közben súlyos baleset érte. A Szejke-fürdön ugyanis, melynek cementből készült kádjai a földre vannak építve, amint a kádba akart lépni, elcsuszott és oly szerencsétlenül esett a cementlépcsőre, hogy két oldalbordája eltörtött s egyébként is súlyos zuzódásokat szenvedett. A szerencsétlenül járt plébános, orvosi vélemény szerint, legalább két hónapig fogja nyomni az ágyat, mert sérülései súlyosak, bár nem veszélyesek.

Felnyársalta a bika. Az egyik este, amikor a csordás a bikát épen haza akarta hajtani, az nem engedelmeskedett. Beavatkozott a falu egyik legmódosabb gazdája, Fülöp György és félreküldte a csordást, hogy a megvadult állatot ostorral hajtsa be. Alig pattant az ostor a gazda kezében, a megdühödött bika szarvával keresztüldöfte Fülepet és így felnyársalva végig futott vele a falun. Mire a bika ledobta, Fülepet György már utolsókat lélegzett s pár pillanat múlva meghalt.

Hitelezők a szerencsekerékben. Egy festő a minap levelet kapott festékereskedőtől, akitől már husz év óta vásárol. A levélben a festékes arra kérte a festőt, hogy számláját fizesse ki, ellenkező esetben kénytelen lenne az ügyet ügyvédjének átadni. A festő dühbe jött az erélyes hangú levélre és a következőképp válaszolt a kereskedőnek: „Tisztelt uram, miután a gazdasági viszonyokat én is érzem, hitelezőimmel szemben azt az eljárást követem, hogy nevüket apró papírszeletekre írom, aztán egy szerencsekerékbe dobom a cédulákat és huzok. Akit először kihuzok, annak fizetek elsősorban, akinek neve utoljára kerül ki a kerékből, annak fizetek utoljára. Az ön levele annyira felbőszített, hogy 1928. május elsejéig önt a szerencsekerékből, kizártam.”

Gyomorfájás ellen egynéhány csöpp valódi „DIANA” Sósorszesz cukorra csepegtetve csodásan hat.

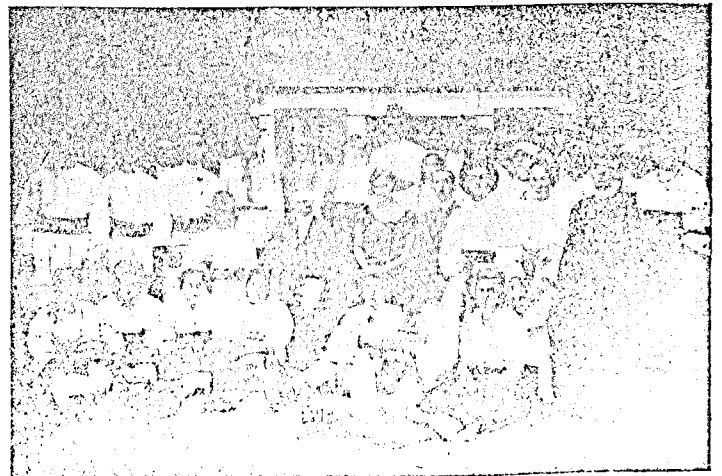
Művelődési mozgalmak.

A magyarbükki műkedvelő ifjuság kiváló erkölcsi és anyagi sikerrel adta elő folyó év június hó 1-én, pünkösöd 2. napján, a „Bor” című népszínművet. Kivétel nélkül az összes szereplők otthonias színpadi mozdulataival és szerepüket átértő, bátor előadásaikkal minden dicséreten felül álló ügyességgel oldották meg feladataikat. Egyáltalán nem látszott meg, hogy most legelőször próbálkoznak műkedvelő előadással. A főérem és elismerés Sámuel Gizi urleányt, báró Kemény Viktor urat és Vass István bírót illeti, kik nagy hozzáértéssel, csodálatos türelemmel, a nép iránt való szeretettel és buzditó áldozatkésséggel tanították be a szereplőket és járultak hozzá az előadás sikeréhez. Köszönet, elismerés érte! Megkezdett szép népművelési munkájuknak legyen sok-sok folytatása!

Érhatvan ünnepe. Június 14-én a kicsiny Érhatvan ref. tornyából is boldog harangzúgás röpített végig az Érsik felett, hogy fohászra hívja fel az imádságos lelkeket. A szép, új harangavató ünnepe volt ez, melyen minden szunnyadó érzés öniudatos hitté változott a dr. Tapsony Endre tanszántói, Kürthy Zoltán érkávási lelkészek, Saszet Győző levita lelkész imái és beszédei, Sziky Zsuzska, Sziky Boriska szép szavatai, Diószegi Erzsébet és Sziky Irénke iskolás leánykák alkalmi párbeszédei alatt. A szép kicsi templom telve volt a vidékről összegyűlt vendégekkel, kik elismeréssel adóztak a lelkes híveknek, kik saját adományaikból szereztek be a 2¹/₂ mázsás harangot. A vendégeket este műsoros előadás szórakoztatta, melyet dr. Tapsony Endre „Az új harang” című szép költeménye nyitott meg, amit Diószegi

Katica szavalt. Az estély műsorának kiemelkedő pontja Saszet Győző harangbéli levita lelkésznek „A vén harangozó” című 1. felvonásos alkalmi színdarabja volt, mely állandóan derűlőben tartotta a közönséget. — Utána felváltva S. Györgynek vig. prólogja és monológjai váltottak ki nagy szépséget. Érdemes megemlíteni a szereplő neveit, kik szép előadásukkal 5000 tisztá jövedelmet szereztek az egyháznak: Balog Katalin, Diószegi Katalin, Sziky Irénke, Kovács Imre, Fejér Imán, Losonczy Sándor, Diószegi László ifj. Varga Elek és Sziky István.

Iszló Maros-Torda megyei evangélikus egyházközségnek husvét harangnapján lélekemelő ünnepben volt a harangok felavatása. A háboru vérzivatarja ezen egyházközség harangjait is elsodorta, s az utolsó csak egy kicsiny elrepedt 24 harang maradt. A harang hívta össze a híveket az ünnep házába. Ezt a hiányt pótolta a harangok buzgósa és áldozatkéssége. Félharang József lelkész, aki fáradságot nem félt, merve mindent elkövetett, hogy a harangokat szerezzen egyházközségének. Félharang Fáradozása sikerrel járt s husvét napján hetében, a Paksza András nagyszabású harangöntő cég által öntött két új harangot Kodok Lajos gondoskodásával hozta, hogy rendeltetésének megfelelő adjuk. Valláskülönbség nélkül salk örömmel várta iszló lakossága a harangavatási ünnepet, husvét harmadnapján amikor az új harangok összehívta a népet az Isten házába. Felavató mártírszárnyalású beszédet tartott Halmai János, az egyházmegye esperese, aki hívek áldozatkésségét, s az egyházközség előjáróságának fáradságát ismerő munkásságát méltatta K. M. Árpád felügyelő-gondnok; a harangbeszerzésének történetét Fekete József lelkész ismertette. Istentisztelet utána

...késán közebéd s az ifjúság-
...ulatsága volt. Ez ünnepeyen,
...sszu időn át emlékezetes
...szel velt a szomszédos köz-
...elligentiája és nagyszámú
...is. Ilyen vezetéssel és ilyen
...munkásság- és áldozatkész
...nem féltjük fajunk, hitünk és
...egyházunk fennmaradását. —
...sa legyen kicsiny egyház-
...őn és annak hívein.
Boros Mózes tanító.

Csak a lelkünk, a szívünk, magavise-
letünk ne legyen „paraszt”. Akkor ha
kérges is a tenyerünk a becsületes
munkától, ha székely barisnyában és
csizmában járunk is, az igazi úri em-
ber nem restel velünk kezét fogni,
avagy egy asztalhoz leülni sem, mert
tudja, hogy egyformán szenvedő édes,
magyar testvérek vagyunk.

Bodófalva

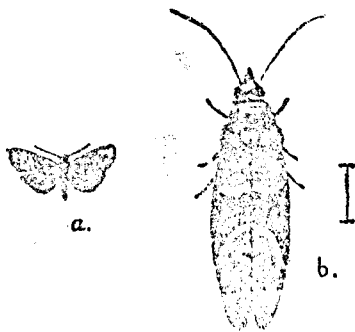
Bakos János,
parasztgazda.

GAZDASÁGI ÉLET.

Védekezzünk a szőlőmoly pusztí-
tásai ellen.

Régi erdélyi gazdamondás, hogy:
„sohase örvendj annak a terményednek,
ami nagyon szép, addig, míg fedél alá
nem jutottál vele.” Valahogy benne van
ez idézetben sok évek csalódása és a
mostoha földre való hivatkozás, mely
csak kivételesen hoz nagy aratást buzá-
ban, borban, gyümölcsben s akkor sem
bizonyos, hogy győzi e táperővel az
aratásig.

Az idén a szőlőnk virágzott eszeve-
szett bőséggel. Fürt fürtöt ért s közep-
es tőkén is 50—60-at számláltunk meg
belőle. Ma már kétfelé számolunk, ami
elpusztult és ami megmaradt, mert alig
virágzott el a dusfürtű tőke, már itt volt
rá a veszedelem, a szőlőmoly. A gerez-
dek szemei megbarnultak és össze-
gubancálva, pókhálószerű szálakkal
egybefonva állanak egy csomóban. Ha
egy ilyen csomót megbontunk, barnás-
szürke, feketefejű 6—7 milliméter hosszú
hernyót találunk benne. Ez a Nyerges
szőlőmoly hernyója, mely pompás ét-
vággyal mászik fűrtől-fürtre, lerágja a
szőlőszemeket, szóval olyan garázdalko-
dást visz véghez, hogy a gazda sirva
néz utána. Különösen nagy a kár az
idén a csemegeszőlőkben, muskotály és
Chasselas fajokban. A borszőlőt eddig

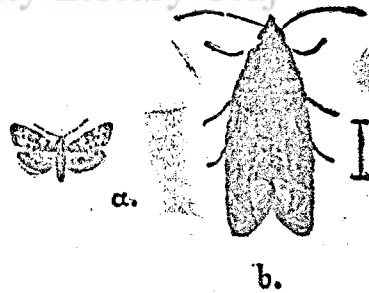
Nyerges szőlőmoly.

a) Term. nagyság. b) nagyítva.

stb. rá sem hederitenek eddig a moly-
kárra. Az ő vastag bőruk megbirja a
támadást. No, de térjünk csak vissza a
hernyóinkhoz.

A Nyerges szőlőmolynek két nemze-
déke van egy nyáron. Az első május
végén, június elején jelenik meg hernyó
alakjában. A hernyó nagy étvággyal eszik,
nő, míg teljes nagyságát elérve leereszke-
dik egy fonálon a tőkefejre s ott be-
bábozza magát. A bábból nemsokára
kis szürkésfehér molylepke kél ki, hátán
sötétbarna nyeregszerű folttal. A lepke
tojásait (petéit) a szőlőlevelekre rakja,
melyből ismét az imént leirt falánk her-
nyók keletkeznek július közepe után.
Ezek már a szőlőszemekbe bujnak bele
s pusztításuk talán még kegyetlenebb,
mint a nyáreleji. Szemről-szemre vándor-
olva megfúrják a telt bogyókat, ki-
isszák levét s a fürtök rothadt szemekkel
barnán esnek össze. Pusztító munkájuk
után ismét leereszkesznek a tőke fejre,
bebábozódnak s bábállapotban alusszák
át a telet.

Van e jeles szőlőellenségünknek egy
közeli rokona is. A Keresztes szőlőmoly.
Ennek hernyója zöld, lepkeje meg
hamuszürke, szárnyán keresztyszerű
barna foltot hordoz. Hernyója sokkal
élénkebb, mint az előbbié. Ez kisebb-
nagyobb szünetekkel egész nyáron át
rajzik s a nemzedékek egymást követik.

Keresztes szőlőmoly.

a) Term. nagyság. b) nagyítva.

Az idén eddig a Nyerges szőlőmoly
pusztít, de nincs kizárva, hogy később
a másik is fellép.

Védekezés. Hajdanában a gazda moly-
rajzás idején nagy tüzeket gyújtott a
szőlő mellett, vagy molyfogó lámpákat
helyezett el. Ez bizony kétélű és kétes
fegyver, mert a molylepke nem anyán-
tyukja ám, hogy megnézhessem vajjon
tojás-e még vagy már lepatélt. Amellett
meg a nagy tűzbe igaz belerepül a moly-
lepke és megég. Már amelyik belerepül
s nem jön csak úgy át a más szőlőjé-
ből hozzám a tüzelő gazdához. Tüzelni
csak magánosan álló szőlőkben ajánla-
nám, a kora estéi órákban rajzás (lepke-
járás) idején. A ma használatos legjobb,

Egyszer a paraszt
elnevezésről.

„Magyar Nép” 26-ik számában
egy Árpád cikkében igen helye-
s az a Bárdos Péter földműves
24. Az én véleményem sem ta-
az nek a paraszt elnevezést, mert
a szó csak az utóbbi időben
F. Felvetésbe, a nyelv modernizálás
100 holdon aluli kisgazdát
ny. Investment inkább parasztgazda
ségeket illeti meg, már az anyagi
vételét is. Hisz a régebbi idő-
s. Szőlőn szinte büszkén visel-
100 holdasok is a gazd-
gondos parasztgazda nevet.

...valakinek a foglalkozása pa-
...alkozás is, lehet-e őt azért
...ga egy megvetni? Hiszen a pa-
...adn...
...különbözhetetlen mindennapi ke-
...ó ma...
...pen olyan pótolhatatlan és
...falm...
...gja a társadalomnak, mint a
...eresz...
...vés, kereskedő, iparos stb.
...gán művelt emberek mind
...gaz, hogy van a paraszt-
...K. Né...
...án „paraszt”, aki az ő szép
...ar...
...ét, szokásait életmódját el-
...szajkó módjára uralkodni
...tudna. Az ilyen földműves,
...egyszerű öltözékét cifra ron-
...lítja fel, s apái nemes, szép
...z uraktól ellesett társadalmi
...majmolásával rúntja el, va-
...án megérdemli a gúnyos ér-
...ati paraszt nevet is. De vi-
...ék a társadalom felsőbb ré-
...hála Istennek kevesen, akik
...ngjukat, gazdagságukat, tu-
...tali állásukat nem a közjó-
...ra, hanem embertársaik le-
...arék felhasználni és ezeket
...benképen érezteti. Az ilyen
...igazi „parasztok”, ha mind
...rdanak is nemeslevelükön.

...hát megnyugodva az én
...saim és ne szégyeljük a
...és foglalkozást, mert ez még
...s ősi név és foglalkozás.

védekezési mód a „Thanaton“-nal (dohányluggal) való permetezés.

„Thanaton“ kapható Kolozsváron a dohányraktárban, Honvéd utca—Calea Darabontilor 1 sz. alatt. 10 kg-os dobozokban hozzák forgalomba, ára kg-ként 60 Lei. Otthon készíthető a legolcsóbb kapadohányból, amely vízben megfőzendő, 100 liter vízre 2 kg dohány).

Vásárlásakor megkérdezzük a „Thanaton“ erősségét és lehetőleg úgy oldjuk fel vízben, hogy 100 liter vízre 133 gr. tiszta nikotin jusson. Az oldathoz még 100 literenként 1.5 kg. káliszappant adunk (zöldszappan, v. folyadékszappan), hogy az oldat jobban tapadjon a fűrtökre. E permetezés ideje mindig május 25-től június 10-ig van. *De nem a nap-tár a fontos, hanem az, hogy mikor jelentkeznek a leveleken a molytojásokból kikelt apró hernyók.* Ha ezt elmulasztottuk, mint az idén már túl vagyunk ezen az első, egyetlen és legjobb védekezési módon, akkor a jövő évi termést kell mentenünk.

Ennek két szabálya van:

1. Elzárjuk a télire bebábozódni készülő molyokat a természetes buvóhelyük től. *Lefedjük földdel a tőkefejeket július 15. előtt. Kiküszöböljük az ócska, korhadt, összeropedezett karókat.*

2. Mesterséges buvóhelyet (teledőt) készítünk a bebábozódó molyoknak. *Hullámos papírt veszünk, vagy vastagabb csomagolópapírt többszöri összehajtogatással hullámossá teszünk. — Ebből 2 tenyérnyi hosszú és olyan széles darabokat vágunk, hogy a szőlőkarót egyszer körülérjük. A papírt szorosán rácsavarjuk a karóra úgy, hogy csak a hullámok engedjenek bejárást alája és felső végén a karóhoz kötjük.* Erős molykárnál két ilyen papirkötést alkalmazunk minden karóra. Egyet a földtől arasznyi magasságban, egyet meg ott, hol a szőlő bokrosabb része végződik. Kisebb molykárnál csak egyet alkalmazunk olyan magasságban a karóra, hogy a fűrtök mindentől lefelé legyenek.

A télire bebábozódó moly örvend a mesterséges buvóhelynek s nagy tömegben keres menedéket a papír alatt, mely fedés utánig (november közepe) marad a karókon, amikor összeszedjük és elégetjük.

A molykárokat ez eljárásokkal alaposan csökkenteni tudjuk s meg is kell küzdenünk vele, mert a csemege és muskotályfajok termésének elpusztulásával nemcsak mennyiségben szenvedünk károkat, hanem a borok minőségében is.

Dr. Nagy Endre.

Méhész jelvény. A szeptember hó 6—9-ig Kolozsváron rendezendő méhészei kiállítás rendezősege emlékplakettet készített. Az Erdélyrészi Méhész Egyesület igazgató-választmány a legutóbbi ülésén a plakettet egyesületi jelvénynek fogadta el és nagyobb megrendelést eszközölt. A művészi kivitelű domborművi plakettet Vágó Gábor kolozsvári iparművész készítette. A plakett megrendelhető az Erdélyrészi Méhész Egyesület titkári hivatalában (Kolozsvár, Atilla-utca 10). Ára aranyból 300, aranyozott ezüstből 150, ezüstből 100, rézből 20, bronzból 10 lej.

Még az irgalom és segítség sem kell, ha magyar. A bukaresti Viitorul cikket ír Nagy Vince magyarországi képviselőnek amaz akciójáról, amelynek célja az erdélyi árvízkarosultak részére pénzt gyűjteni. Az akciót élesen támadja és különösen az ellen kel ki, hogy az összegyűlt pénzt a Romániai Magyar Párt útján akarja szétosztani. A Viitorul azt kívánja, hogy ezt a pénzt a Magyar Pártól kobozzák el.

Ismét kapható thanaton. A thanaton, vagyis magyarul dohánylug ismét kapható Kolozsváron a dohányraktárban (Honvéd-utca, Calea Dorobanilor 1 sz. alatt.) A dohánylugot, mely a növényvédelemben értékes védekező szer a rovarok ellen, 10 kg-os bödönökben hozzák forgalomba. Ára kg-ként 60 lej.

Az árvíz által tönkretett gazdák-kalsegélyeztetik Bessarabiát. Szinte hihetetlenül hangzik, hogy a viharok nyomán 100% os kárt szenvedett Szatmármegyei gazdákat amellet, hogy 25 állami iskola felépítésére ismételt szigorú rendelettel kötelezik, a szárazság irtotta Bessarabiába segélyezésére a községektől 200—4000 lejig menő összeget hajtanak be teljesítőképességeik arányában. Bessarabia segélyezésére kötelezik a szatmármegyei gazdákat, amikor a budapesti lapok nyilvános gyűjtést indítanak a tönkretett szatmármegyei magyar földműves osztály javára.

HETI PIAC.

Nagykároly. A buza ára rohamosan esik. Nagykárolyban és környékén két nap alatti 15—20 százalékkal zuhant a buza ára, ma már métermázsáját kilencszáz lejért kínálják megvételre.

Szatmár. Az állatvásáron a felhajtás egészen mérsékelt volt. Vétel alig történt és az is főleg sovány sertésben. Árak tekintetében a multheti árakkal összehasonlítva, eltérés alig mutatkozik. Kivételre alkalmas prima ökör 20—22 lej, vagómarha 18—20, gyengébb 12—

13 lej kg-ként, nehézsértés kővér sertés 41—43, 1 éves 34—35, 12—14 hentes malac 1300, nagyobb 1500—1800 lej-ként, gyöngye minőségű igásló 8—10.000, jobb igásló 18.000—20.000, kocsiba való ló párja 26—28 ezer lej.

Temesvár. A gabonapiac még üzletlenn, kevés új búzát Júliusi szállításra 900, augusztusi 860—870 lejért történtek kisértések. Előreláthatóan lemenni árak 800 lejig. A nagymalmok soknak tartják, mert a buza ára így is a világparitáson jóval alacsonyabb. Bécsben például jelenleg a buza mázsája 185 csehkorona, vagyis 120 lej. Leszámítva a vám és fuvarokat, valamint a jutalékokat, a buza árban ennek megfelelően a buza most 676 lejnek kellene lennie mázsánként. — A malmok jelenleg azért is tartózkodnak a búzafogyasztás részéről nincs kereset.

Székelyudvarhely. Buza 200 leeres 185—190, új árpa 120—130 leeres 96—98, zab 70—75 lej.

Kolozsvári Takarékpénztár Hitelbank Részvénytársaság

Cluj—Kolozsvár, Piata Unirii

(volt Mátyás Király-ter) 10

Alaptőkéje: 25.000.000

Tartalékok: cca 24.200.000

Fiókjai: Dénes, Olcsószentmértől, Fehérváron és Marosvásárhelyen. Intézetek: Alsófahérvármegyében, Békés és Takarékpénztár R.-T. Torda-Aranyos Zsármegyében, Takarékpénztár R.-T. Székelyudvarhelyen. Áruraktár a vasúti állomás mellett. Betéteket elfogad, váltókat levezet, utalásokat teljesít. — Előrejelzés: üzletet előnyösen végez. — Székhely: Enuedélyezett devizahely.

Babós és Társaság

vaskereskedő

Regina Maria

21. sz.

Legjobban felszerelt gép, eke, borona és raktár, vadászöltény

Szövetkezeti élet.

Gazdasági hitelszövetkezetek jelenlegi helyzetéről.

Szövetkezeti intézmény ma már nem a közgazdasági élet nélkül létezhet, hanem éppen ellenkezőleg, az ilyen szervek, olyan hatalmas szerepet játszanak a mezőgazdasági hitel terén. A hivatásuk azonban nemcsak a hivatásuk, hanem főleg a kis gazdaságok tömörítése a gazdasági életnek olyan tényezőjévé válik, amely már szervesen kapcsolódik bele az állam közgazdasági életébe.

A szövetkezeti mozgalom jelenlegi és nagyobb lendületet nyert a szövetkezeti közéletével, melynek vezetése a szövetkezeti élet fellendült, úgy rövid idő alatt Erdélyben és másuttal 663 különböző hitel-, értékpapír- és termelőszövetkezet működését irányítja központ vezetése mellett.

A szövetkezeti mozgalom jelenlegi és nagyobb lendületet nyert a szövetkezeti közéletével, melynek vezetése a szövetkezeti élet fellendült, úgy rövid idő alatt Erdélyben és másuttal 663 különböző hitel-, értékpapír- és termelőszövetkezet működését irányítja központ vezetése mellett.

A szövetkezeti mozgalom jelenlegi és nagyobb lendületet nyert a szövetkezeti közéletével, melynek vezetése a szövetkezeti élet fellendült, úgy rövid idő alatt Erdélyben és másuttal 663 különböző hitel-, értékpapír- és termelőszövetkezet működését irányítja központ vezetése mellett.

A szövetkezeti mozgalom jelenlegi és nagyobb lendületet nyert a szövetkezeti közéletével, melynek vezetése a szövetkezeti élet fellendült, úgy rövid idő alatt Erdélyben és másuttal 663 különböző hitel-, értékpapír- és termelőszövetkezet működését irányítja központ vezetése mellett.

Kovács István

Gazdasági gépgyár, vas- és rézöntőde
Kézdivásár, Str. Avram Jancu (volt
Kézdivásár) 60. szám. — Telefon: 85.

Igy kezdte meg működését 1923-ban a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége és hogy ma már alig két évi működése után minő szervezettel bír és szövetkezetei útján minő gazdasági erőt képvisel és minő mértékben szolgálja a nép gazdasági érdekeit, annak szemléltetésére álljanak itt az 1924. évi mérlegek alapján az alábbi statisztikai adatok.

1924. december 31-én volt a szövetség kebelében 298 szövetkezet, melyeknek száma az egyes megyékben a következőleg oszlott meg: Alsófehér 3, Arad 17, Besztercenaszód 1, Bihar 34, Brassó 6, Csik 14, Háromszék 20, Hunyad 4, Krassószörény 13, Kisküküllő 6, Kolozs 22, Maros-torda 19, Nagyküküllő 6, Szatmár 21, Szilágy 17, Szolnokdoboka 9, Temes 46, Tordaaranyos 10, Udvarhely 27 és Máramaros 3.

A hitelszövetkezeti tagok száma volt 81.182, akiknek befizetett üzletrésztőkéjük volt 9.214.800.— lei, tartalék-alapjaik 3.761.209.— lei és ezen kívül 760.235.— lei központi üzletrész.

Az összes szövetkezetek kezelték 45.731.554.— lei betétet, váltókban és kötvényekben kihelyeztek tagjaiknak összesen 49.048.400.— leit, törlesztéses kölcsönökben 2.868.297.— leit. A hitelszövetkezeti központ nyújtott szövetkezeteinek circa 8 millió lei hitelt.

Ezek a számok minden szónál ékezetesen beszélnek, de sajnos, ezek a statisztikai adatok arról is beszélnek, hogy még mennyi volna a teendő, mert aránylag kevés a szövetkezetek száma és érdekes, hogy minő aránytalanul oszlanak meg az egyes megyék között.

Hol vagyunk még attól, hogy minden községnek meg legyen a maga szövetkezete és minden falusi ember tagja legyen a saját szövetkezetének.

Ezeket a számokat azért tartottuk szükségesnek felemlíteni, hogy ezekkel a számokkal megtörjük a nép közönyét, belevigyük a köztudatba, hogy ha *tömörülünk, egyesülünk, akkor olyan erőt tudunk kifejteni, amely képes a nép gazdasági felemelését szolgálni.*

Sokan vannak még, akik mosolyognak a falusi szövetkezeteken. Azt hírszem, ha ezeket a számokat látják, eltűnik a mosoly ajkaikról és meg-

hajolnak az egyesült néperő hatalma előtt.

Szeretnők hinni, hogy ezek a számok is növelni fogják a szövetkezeti eszme híveit.
Dr. F. J.

Jutalomdíjak a szövetkezetek részére.

Már több ízben szólottunk arról, hogy a hitelszövetkezeteknek legfontosabb gondja ez idő szerint az üzletrésztőke növelése. Békében már pár ezer korona alaptőkével a szövetkezet működhetett, mert az akkori értékek mellett ez már megadta a szövetkezetnek a lehetőséget, hogy kis tőkével is és a központi hitellel megkeresse az amugy is minimális személyi és dologi kiadásokat. Azóta azonban eltolódtak az értékek és a szövetkezeteknek is ennek megfelelőleg át kell értékelniük üzletrésztőkéjüket. A falusi emberek tudják legjobban, mennyire megváltoztak az értékek az idők folyamán. Amíg békében a 2000—3000 arany korona szövetkezeti üzletrésztőkével két-hárompár ökröt lehetett venni, addig ugyanennek megvételére ma már legalább 100.000 leire van szükség. Ennek dacára a szövetkezetek legtöbbje nem akarja megérteni, hogy az üzletrésztőkét emelni kell, mert a szövetkezetek elvesztvén eddigi állami kedvezményeiket, sőt adókat is kellvén fizetni, ma már nagyobb tőkével nagyobb forgalmat kell csinálniok, hogy kikeressék összes költségeiket. Szövetkezeteink legtöbbje még sincsen olyan anyagi erőben, hogy saját hitelszükségletét a saját erejéből kielégítse, hanem központi hitellel szorul, ennek a központi hitelnek alapja pedig csakis a szövetkezet üzletrésztőkéje lehet, miért is, ha a szövetkezet nagyobb központi hitellel nagyobb mértékben kíván tagjainak rendelkezésére állani, első sorban kötelessége üzletrésztőkéjét állandóan növelni és gyarapítani, mert csakis így tud majd eleget tenni hivatásának. A szövetség nem szűnik meg ezt állandóan hangoztatni és minden alkalmat megragad, hogy ezt a köztudatba, mint általános igazságot bevigye. Hogy mennyire önzellenül

Több mint 50 éve fennáll; készlt és raktáron tart földmívelési eszközöket: különböző fajtájú ekéket, talgákat, vashorónákat, szelelő rostát, kukorica morzsolókat, répa és szecskavágó gépeket, teljes malom és olajgyári berendezéseket és azok alkatrészeit, különböző közlőmű tengelyeket, gyűrűs kenésű csapágyakat, szljkereket és 5 HP benzinnmotorokat. Javlt szakszerűen garancia mellett gőz, benzln, szlyógáz és nyersolajmotorokat. Önt vasból és rézből mindenféle géprészeket és más öntvényeket ócska mlnta után vagy rajz szerint, Megkeresésre költségvetéssel díjtalanul szolgál.

és kitartólag a szövetkezetek jól fel-fogott érdekében hangoztatja talán ezt, annak újabb tanujelét adta dr. Jelen Gyula, a szövetség végrehajtó-bizottságának tagja, aki összesen 7, egyenként 1000—1000 lei jutalmat tű-zőt ki azon szövetkezeti vezetők és tisztviselők jutalmazására, akik a folyó-évben a legszebb eredményt érik el az üzletészti gyűlésében. Mikor ezt örömmel hozzuk nyilvánosságra, reméljük, hogy annyian lesznek a jutalomra érdemesek, hogy a szövet-ségnek legnagyobb gondot fog okozni, a jutalomdíjak odaitélése.

IPARI ROVAT

Nem folyósítja a kormány a kis-ipari segélykölcsönöket. A pénzihiány miatt a fizetésektelenség örvényébe került erdélyi kisiparosság az Ipartestületek Országos Központja által pár hónappal ezelőtt a kormányhoz fordult segélykölcsönért, amit illetékes helyen kilátásba is helyeztek, annyival is inkább, mert a feltételek olyanok voltak, hogy az állam-nak is haszna lett volna belőle. A kor-mány a szíves ígéretekkel odáig ment, hogy egyes városokkal közölte is a kis-iparosság számára előírányzott alacsony-kamatú kölcsönök összegét. Azonban a folyósítás, dacára a számtalan sürgető kérvényezésnek, mindig késett. Végül a kormány is megúnhatta a folytonos ki-buvókat, mert amint értesülünk, néhány vidéki város ipartestületét értesítették, hogy a kölcsönök folyósítására belátható időn belül nem kerülhet sor. Érdekes, hogy a regáti kisiparosok, akiknek pedig az adójuk is jóval méltányosabb, mint az erdélyieké, részesültek kedvezményes kölcsönökben. Ugyátszik, már az ipar-sok között is kétféle mértékkel mérnek.

Ujabberdőkitermelési engedélyek.
A földművelésügyi miniszterium uja-ban sokkal könnyebben adja ki az erdő-kitermelési engedélyeket. Legutóbb is nagyszámu ilyen engedélyeket adtak ki, amelyek közül Erdélyre és a Bánságra a következők szólnak: Pop Anna és jársai Dicsőszentmárton 136 hold, Kiss-györgy—Boér 18 hold Belin (Háromszék-megye), dr. Pritsch örökösei Ratosnya 1006 hold, báró Wesselényi Erzsébet Korond (Szilágy-m.) 674 hold, Községi erdők Poeni (Krassósörénym.) 4570 hold, Schwartz Mendel Restolica (Ma-rostordam.) 960 hold, Lukács fivérek Sepsiszentgyörgy 229 hold, Közbirtokos-ság Csanád (Aradmegye) 2424 hold.

Ipari parlament Angliában. A The Economist, Anglia vezető közgazdasági

lapjának legutóbbi számában olvassuk, hogy az angol kormány egy ipari „parla-ment” létesítésén fáradozik, amely mint-egy kétszáz delegátusból állana s azok a munkaadói és munkásszervezetek tag-jaiból verődne össze. Az ipari parlament minden gazdasági kérdésben tárgyalna s a tárgyalások eredményei alapján már a szakszerű véleményre támaszkodva dön-tene az alsóház, illetve a kormány. Az idea megvalósítását mindenütt rokon-szenvvél kísérik.

Ipari szakkönyvek. Olvasóink fi-gyelmébe ajánljuk az alábbi praktikus ipari könyveket:

Prohászka: Vasipari szerszámok	120.—
Hoszpodár: A telefon	— — 30.—
Barna: Eszterga, furó és maró-szerszámok	— — — — 60.—
Barna: Vas és fémipar	— — 160.—
Németh: Az ács	— — — — 100.—
Knapp: Fémszínezés	— — — — 120.—
Kiss: Egyenáramu motor	— — — — 60.—
Németh: Kis földszintes házak építése	— — — — — 60.—
Balogh: Osztófej	— — — — — 60.—
Benedek: Logariéc	— — — — — 50.—
Betegh: Trigonometria	— — — — — 60.—
Mihályi: Az autó	— — — — — 200.—

Fenti könyvek kaphatók a Minerva könyvkereskedésében Kolozsvár, Strada Regina Maria 1.

Valuta-jegyzések.

Kolozsvár, 1925. július 30.

1 dollár	=	197—199	L.
1 font sterling	=	970—974	„
1 svájci frank	=	38'70—38'90	„
1 líra	=	7.35—7.40	„
1 aranyárka	=	47'80—	„
1 cseh korona	=	5'90—5'97	„
1 dinár	=	3'52—	„
1 osztrák shilling	=	28—28'20	„
353—356 magy. k.	=	—1	„

Géphajtó köteleket

kenderből és manillából, malomhevedereket, transzthevedereket s mindenféle gazdasági köteleket és zsineget gyárt és szállít

Cosma János

kötélgyártó

Ciuj—Kolozsvár,

Str. G. Tamaş (Galamb-u.) 14.

MULATTAT

ÓSERÓ.

Nem, nem szégyellem én, hogy a

Mi durvitotta el? Az áldásos munka.
Az áldásos munka.

Nem, nem restelkedem, hogy az

Mi barnította meg? Isten tüzes napja.
Isten tüzes napja.

Büszkeségem az, ha homlokom
S porral odatapadt a verejték
A verejték cseppje.

Nem bánt soha, hogy nincs

Ugy beszéltek, ahogy Isten adta
Isten adta nékem.

Hireskedjék az, ki hamisságot
Engem nem tanít rá földanyám

Földanyám göröngye.

Fitymálók! hadd legyek lenéz

Vagyok: Óseró, mely titeket
Titeket is éltet!

(Mezőkeresztes.)

Berecz

Csetepaté a kamrában

Mindenkor irigy szemmel szemléltem a teli éléskamrára. Merthát a csavarás a családi békeség egy-lyozója, haragos házastársak között a jólét fokmérője igen sok esetben a konyhához tapadó szellős az éléskamra. Serény, okos szonynak ez a büszkén emlegetett dalma, ahová gyűjti a család dőre való szükségletét, ahonnan százhatvanöt napon keresztül a dás nélkül lehet sütni főzni.

Ahol az éléskamra polcai toznak az ürességtől, ott a gac keresi a korcsmai búfelejtést.

Nemrégiben keresztelőbe a szomszéd községbe. Szeged rokon viszony volt, ami cimre a keresztapaságonnak. Régen dultam meg e rokonomnál, bizony sok minden megváltott a jó végzett munka örömevel be a komámasszony.

— Azóta mégeggy szobát ép a meglevőhöz, hogy a növekedés jól megférjen. A konyha került, mellette az éléskamra csak sógor — lelkenedezt a pattant menyecske — városi létére llyet úgyse igen lát.

kerekre tágult a hét szűk
rövidült szemem. Amint
csodálkozó tekintete-
beszédre lettem figyelmes.
öblös hangján a nagyhasú
dön.
küllem suvikszot érne ez a
én százhusz kilom nagyof
a latban.
Ugyan kedves Hájtömeg,
dök a maga pocakjával. Magá-
az egész ház undorodik, itt
edni még a jövő esztendő-

Tényleg hallott valamit a Bi-
makoszijáról, megszeppenve
(öpenyegen) Drágám, magá-
mit ugrálni, már magácska-
kapos, mint amikor jegyre
k felkiáltónként.

aludni akarok, ebben a lár-
aludni sem lehet tisztes-

Okosabban tenné, ha keve-
aludna és nem menne mindig
edves álomkóros Kifutóka.

A tyűh azt a nemjóját ennek
nyitott agrárbizottságos föld-
mi a ménkü csapott belétek
szeruagtátok a patkót?

Magának a legkevesebb joga
szélni, maga külföldi állam-

No és... Én csak Szege-
lettem, de emberlékezé-
kom. Én a konyhában nélkü
en vagyok. Majd meglátjuk, mit
a házigazda, ha én kilenném

Megszelídülne, nem lenne
pós.

Gyakrabban kerülne ránk a

szeg: Paprika nélkül meg lehet

ma: A kisebbségek ne fész-
ek. Itt ugyanis az történik, amit

igen ám, ha Bicsérdi nem
világon. Maga is megéri, hogy
lőznek belőle.

ti: Bicsérdiből hamarabb, mint

ma: Én is tiltakozom, hogy
kerüljek az asztalra. Társaság
am, Rostélyos, Szalonna. Fog
bügom teljesen tönkre menne,
a kolbászból.

Csendháborítás, amit itt művel
jelentést tesztek.

Hehet a sóhivatalba!

Csüiti Egerek járnak. Én ezt
én félek az egértől.

kl e szavakat, egy ravasz

képü kandur már a szájában lobog-
tatja a kis haszontalant.

Ugyancsak idefelejtette magát kedves
komámuram, már a tisztelendő úr is
megérkezett, tessék csak beljebb ke-
rülni — nyájaskodott a háziasszony.
— Talán öszeszámolta, hogy hány
befőttem, paradicsomom van. Van ugye
elég, a mi szerény házunknál.

— Ne is fogyjon ki soha — kíván-
tam őszinte szívvel.

Mael Ferenc.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Mindenkinek: Mire ez a lap megérkezik, az
5000-ik új előfizető már benn lesz. A sorso-
lást a 4000-tól 5000-ig jelentkezett új előfize-
tők között, hasonlóan azon összes előfizetőink
között is, akiknek előfizetése f. évi dec. 31-ig
rendben van, a hirdetett feltételek mellett
szeptember 1-én tartjuk meg.

Gyógynövények ügyében tessék erre a címre
írni: *Dr. Péter Béla igazgatótanár, Cluj—
Kolozsvár, Calea Mănăstur 7, vagy: Gyógy-
növénykiserleti Állomás, Cluj—Kolozsvár, Gaz-
dasági Akadémia.*

Apróhirdetéseink tarifája: Minden szó 4,
vastagabb betűvel 8 L. Legkisebb hirdetés
40 L. Állást keresők részére 20 szög 40 L.
*Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb be-
tűvel 6 L.*

P. S. L. Kápolnástalu, Hangya—Koródszent-
márton, A. G. Sándorhomok, S. J. Homoród-
jánosfalva, P. K. Rév, V. B. Árkos, H. I. Atyha.
Itt felsoroltak az új előfizetőket, lelkes és
önzetlen támogatásukért fogadják mely fész-
teletünket, halánkat és köszönetünket, bízalom-
mal kérjük és várjuk további eredményes
támogatásukat.

V. A. Nagybánya. Külföldi diploma elismer-
tetése ügyében forduljon a kolozsvári egye-
tem illetékes karának dekáni hivatalához.

Z. J. Köhalom. Építőmesteri vizsga ügyé-
ben érdeklődjék a Școala Politehnică Timi-
șoara—Temesvár címen, Kőművesmesteri Iga-
zolvány csak földszintes épületek készítésére
jogosít.

O. Á. Csiksomlyó Borvizhezozatali enge-
délyért forduljon Bukarestben a közegészség-
ügyi minisztériumhoz. Vámja 100 kg. után
400 Lei + 2% értékvám. Amennyiben orvosi
célokra, mint gyógyviz szerepel, ennek 1/3-át
fizeti, de ehhez engedély kell a közegészség-
ügyi miniszter javaslata alapján a pénzügy-
minisztériumtól.

D. J. Kézdmárkosfalva. — IV. Béla hosszú
uralkodása alatt több esztergomi érsek volt
Róbert érsek francia származású, meghalt
1239-ben. A legnevezetesebb esztergomi érsek
volt IV. Béla alatt Bancsa István, kinek nevét
hibásan „Vancsa” alakban is írják. *Bancsa
István ősi magyar családból származott, csa-
ládja Bács megyében volt törzsohős.* Itt volt,
Bács és Pasruga közt, a mal tovarisoval határ
északi részén a ma már nem létező Bancsa
község. Ettől kapta a Bancsa család a nevét.
Bancsa István a tatárjárás után lett eszter-
gomi érsek. 1252-ben IV. Ince pápa bíborosá-
tette. Így tehát Bancsa István volt az első
magyar bíboros. Mint bíboros Rómába költö-
zött, s bár vágyott hazájába visszatérni, haza-
többet nem jöhett. Olaszországban halt meg.
Arcképe fennmaradt egy ünnepeseményen,
amelyet egy francia templomnak ajándékozott
amely őt bíborosi díszben ábrázolja. Unoka-

testvérelt olasz egyetemeken neveltette. Közülük
II. Bancsa István kalocsai érsek volt. (L.
Dr. Karácsonyi János: A magyar nemzetségek
a XIV. sz. közepéig. T. k. Budapest, 1900—
198/200 old.)

J. I. Nagykároly. Oly kertészeti, ahol gyil-
mölcsfaoltványt lehet kapni, a Fischer és
Ambrózy-féle falkola Nagyenyeden, továbbá
a Gazdasági Akadémia kertészete Kolozsvárt.
I. F. J. Gyergyóremete. Az anyarozsra van
vívóm, akl 80 L-t ígér, másik csak 60 L-t.
A kereklevelű mályva levelét 8 L-be veszik
át, ha nagylevelű, szár nélkül. A bakfű erdei
réteken terem, vörös virágú, érdes szárú,
négyeszlóletes, szárral bíró ajakos növény.

Dr. P. B.

K. J. Alsószopor. Nem érünk rá polemi-
zálni; verse nem vált be, mivel a szép gon-
dolat magában még nem vers.

R. L. Micske. A jég által elvert és kiper-
gett gabona nem használható fel vetőmagnak
egyszerű eláztatással, mert egyrészt az olyan
vetés igen egyenetlen és tulságos sűrű lenne,
másrészt az idő sem felel meg az őszi buza
vetésének. Az ilyen buza tönkre menne a kár-
tevő legyek pusztítása által, amelyeknek az
igen kedvező alkalom lenne az elszaporodásra.
Szinte csalogató vetés lenne az a hesszeni
légy és társal részére.

Dr. P. B.

P. I.-né Doboka. Kérdésére értesítjük, hogy
a nálunk vadon termő gyógynövényeket meg-
ismerhetik az Erdélyi Gazd. Egylet által ki-
adott 54. sz. füzetből, amelyben az összes
fontosabb gyógynövényeink le vannak rajzolva.
Ebben a füzetben benne van, hogyan kell a
növényeket szedni, szárítani és értékesíteni.
Ezt a füzetet a Minerva könyvkereskedés ut-
ján (Kolozsvár, Str. Regina Maria) 10 leírati
lehet beszerezni. — Ha azután megírja, hogy
Önöknel mit találtak tömegesen és mit haj-
landók begyűjteni, akkor megírjuk az illető nö-
vények árát és azt is, hogy hová kell a nö-
vényeket beváltásra beküldeni. Az anyarozsot
80 L-val is beváltják kg.-ként.

Dr. P. B.

Sz. A. Vulkán. Értesítjük, hogy felsorolt nö-
vények mind most szedhetőek. A beváltási árak
ezek: keskenylevelű utifű 17 L, márti lapu 10
L, porcsfű 16 L, zsurló 14 L kg.-ként szá-
rítva. A vad császárszakából az egész nö-
vény kell gyökér nélkül. Beváltási ára 15 L
kg.-ként szárítva. A bakfű másik neve: Beto-
nica officinalis. Népies nevei: orvosi tisztessű,
sebfű. Ha az említettek közül lesz készlete tes-
sék megírni és azután gondoskodom a elszál-
lításról.

Dr. P. B.

If. Sz. Gy. Tasnád. A küldött minta megfe-
lel. Ez az Igazi zsurló, amit teának szoktak
használni. Tessék begyűjteni és árnyékban
megszáritani. — Holttányulváltás. Szárhegy.
Aki a háboru idején eltűnt, annak holttányul-
váltását kérheti a feleség, vagy az érdekelt
örökös, annál a járásbírósnál, amelynek ter-
ületén az eltűnt egyén utójára lakott. Erre
nézve van egy törvény, amely utójára lap
1923. évi dec. 12-iki 204. számában jelent meg.
A vélelmezett elhalálzásról szóló jogerős hatá-
ározat, amelyben az elhalálzás napja feltűn-
tetve van, bevezették az elhalálzásit anya-
könyvi kivonatba. Ezen holttányulváltási el-
járás belyegmentes. — K. F. Nagyvárád. Ha
ítat olasz ipariskolába akarja küldeni, ugy
ajánljuk a vicenzal Alessandro Rossi-féle R.
Instituto Industriale Nazionale, a bergamoi
R. Instituto Industriale, ugyancsak a bergamoi
R. Instituto Tecnico. A fenti intézetekbe 4
polgári, vagy négy középiskola elvégzése után
lehet beiratkozni és elvégzésük után a növen-
dék az ipari szakértő címet kapja. Ezek az
intézetek az Ipar minden ágában képezik ki

növendékeket. Kérésére szívesen küldenek ki-
merített ismertetést, esetleg a temesvári olasz
konzulhoz is fordulhat bővebb információkért

Beérkezett és nyuglázni kért pénzek: Dr. T. J. Szatmár. (M. J. javára, rendben 1926. III. 1-ig). E. M. Kököcs 560, Magyar követség București 760, S. S. Zilah 640. G. M. Sepsiszent-
király 500, K. B. Tenke 210, J. A. J. Hadik-
falva 75, V. M. Nagyvárád 50 (rendben 1925. XII. 31-ig), V. K. Nagyszerend 200 (rendben 1925. dec. 31-ig), G. Gy. Kövend 100 (rendben 1926. III. 1-ig), B. L. Nagyszalonta 200, id. D. I. Adorján 50, Gl. O. Székelyhódos 400, V. L. Kovászna 300, K. B. E. Krassóvár 200, K. L. Fehéregyháza 1260, K. L. N-várád 300, G. J. Középlak 390, Cs. Gy. K. Osdola 260, S. P. Adorján 360 + 310, Iij. P. I. Kézdiálmás 450, Sz. D. Felőr 300, K. D. Galiceanca 50 (előfizetés közzönnettel elkönnyelve), K. J. F. Csikcsicsó 525, R. M. Várasfenes 100, N. Z. Gyorok 320, K. J. Magyarbikal 150, B. E. Vul-
kán 300, Sz. M. Marosdéce 200, Sz. J. J. Körtvélyfája 200 (rendben 1926. IV. 1-ig).

Ingyen kapja meg idei naptárunkat, ha két új előfizetést szerez!

Apróhirdetések.

Fehér, hántott füzvesszőt keres megvételre Szabó András kosárfonó Senmihaiul de sus—Felsőszentmihály, Jud. Turda-Aries—Tordaaranyos m.

Cipészek szaklapja megrendelhető Babos Károlynál, Cluj—Kolozsvár, Str. Pata 87.

30 % kamatra, 80,000 lei kölcsönt keresek, teljes fedezet mellett, szolid vállalatokhoz, Cluj közelében. Ajánlatot „Hasznos” jeligére a kiadóba kérek névvel, lakhellyel.

Fölvételi pályázat. Az erdélyi ref. egyházkerület nagyenyedi tanító- és tanítónőképző intézetébe a jövő iskolai évre fölvétel céljából jelentkezni lehet augusztus 15-ig. A folyamodók csatol-
janak kérésükhöz: 1. születési anyakönyvi kivonatot és keresztlevelet; 2. iskolai bizonyítványt; 3. román állampolgárságot igazoló iratot. — A növendékek a szeptemberi beiratkozáskor orvosilag megvizsgálatnak, hogy mennyiben alkalmasak a tanítói, illetőleg a tanítónői pályára. E tekintetbe a feltételek a következők: testi épség és egészség: jó látás és hallás; ének-lő képesség, jó zenei hallás, hibátlan beszélő képesség. Jelezzük, hogy ugy a tanítónőképző, mint a tanítónőképző mostani négy évfolyama (amely a főgimnázium négy felső osztályának felelő-
meg) átszervezés alá kerül. A jövő iskolai évben az 1924. évi új állami törvény rendelkezése szerint a hét osztályú képzőnek a felső tagozata a IV., V., VI., VII. osztály s az alsó tagozatból pedig az I. osztály fog működni.

Az első osztályba fölvételnek a négy elemi osztályt végzett fiúk és lányok akiknek abszolváló bizonyítványuk van; a felső tagozat negyedik osztályába azok a fiúk és lány növendékek, akik a középfoku (polgári, gimnázium és liceum) harmadik, illetőleg a IV. ik osztályát sikerrel végezték. Ingyenes és kedvezményes helyek rendszeresítéséről gondoskodás történik. Az intézetekkel kapcsolatban internátus és konvikius van szervezve. Kedvezményekben csak kiváló tanulók részesülhetnek.

Pályázat a nagyváradi Orsolya rendi tanítóképzőbe. Az oradea-marei (nagyváradi) Orsolya-rend magyar tannyelvű tanítóképzője pályázatot hirdet az első évfolyamon két teljesen díjmentes és négy félingyenes helyre. Pályázhatnak szegénysorsu jeles előmenetelű 4 polgárit végzett növendékek. A pályázati kérvényt a Rend Igazgatóságához kell címezni és fel kell, hogy szerelve legyen születési bizonyítvány, újraoltási, orvosi és a helyi lelkész által kiállított erkölcsi bizonyítvánnyal és a IV. polgári elvégzését igazoló abszolváló bizonyítvánnyal. — Előnyben részesülnek felekezeti tanítók árvái. Ugyancsak pályázatot hirdet az Orsolya-rend azon jó magaviseletű és erkölcsű leányok számára, kik hivatást érezve, az Orsolya-rendbe lépni szándékoznak, legalább a második polgárit elvégezték. Előnyben részesülnek magasabb iskolát végzettek, esetleg zenében, vagy nyelvben is, kiknek további tanításáról és magasabb képesítéséről a Rend gondoskodik. Ruházattal, míg végleg a Rend kötelékébe lép, hozzátartozói kötelesek gondoskodni, minden egyéb költséget a Rend előjárósága fedezi. Pályázhatnak jámbor előéletű és jeles előmenetelű növendékek, kik tanítórendi hivatást éreznek magukban. Pályázati kérvény a Rend főnöknőjéhez intézendő, mellékelve hozzá keresztlevelet, újraoltási bizonyítványt, orvosi- és erkölcsi bizonyítványt, valamint a legutóbbi iskolai bizonyítványt. Pályázatot ír továbbá elő a Rend Igazgatósága az Ipai Továbbképző Tanfolyam első évére 4 ingyenes, félingyenes helyre (benlakás nélkül) Ezen helyekre IV. polgárit végzett, legalább jó előmenetelű, de kezűgyességgel bíró szegénysorsu leányok pályázhatnak. Kérvényhez mellékelni kell a legutóbbi iskolai bizonyítványt és egy szegénységi bizonyítványt. Mindhárom pályázat határidejének lejáratá augusztus 15. A kérvények Oradea-Mare, Pr. Carol 1. cím-
zendők.

A megerősítő tavaszi munkákánál nélkülözhetetlen a 60 év óta bevált és mindenütt használt

KWIZDA-féle FLUID

lovak lábainak ápolására, azokat betegségtől megakárjuk óvni,

KWIZDA-féle

marhapo

KWIZDA-féle

sertés po

Eredeti csak a

KWIZDA

felirással.

Máskülönben értéktelen hamisítvány.

A LEGIZLÉSESEBB NYOMTATVÁNYOK A „MINERVA” KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETÉBEN KÉSZÜLNEK CLUJ, STR. BARON L. POP

A szerkesztésért felelős: GYALLAY DOMOKOS.

A kiadásért felelős: PETRES KÁLMÁN kiadóhivatali igazgató.

Kiadja a „Magyar Nép” kiadóbizottsága. — Ny. a Minerva r.-t. könyvnyomda műintézetében. Cluj, Str. Baron L. Pop